

Q1
2026

Tekoälykatsaus

Q1 2026

Loihteen tekoälykatsaus

Ensimmäisestä vuosineljänneksestä 2026 erottuu kolme keskeistä havaintoa. Ensinnäkin menestyjät erottuvat selvästi. BCG:n analyysi osoittaa, että tulevaisuuteen rakennetut **yritykset saavuttavat nelinkertaisen tuoton osakkeenomistajille** verrattuna jälkeenjääneisiin. Toiseksi tie menestykseen on selkeä. Harvard Business Review'n tutkimus paljastaa, että 85 prosenttia yrityksistä, jotka saavuttavat muodollisen raportoinnin tason tekoälyarvon mittaamisessa, saavuttaa merkittävää arvoa. Kolmanneksi **menestys vaatii enemmän kuin teknologiaa**: 70 prosenttia tekoälyn arvosta syntyy organisaation ja ihmisten muutoksesta, ei algoritmeista.

Nämä havainnot kuvaavat tilannetta, jossa tekoäly on siirtynyt kokeiluista tuotantoon. Kysymys ei enää ole, pitäisikö tekoälyyn investoida, vaan miten rakennetaan järjestelmä, joka tuottaa mitattavaa arvoa. Tässä katsauksessa käsitellään viisi keskeistä teemaa, jotka erottavat menestyjät muista.

Jan Holmberg
Principal AI Consultant

jan.holmberg@loihde.com

Q1

2026

Tekoälykatsaus aiheet:

**Menestyjät erottuvat
nelinkertaiselle tuotolla omistajille** **» 4**

**70 % arvosta tulee siitä, miten
organisaatio ja ihmiset muuttuvat** **» 6**

**ROI-ajattelu muuttuu kun
portfolio korvaa yksittäiset kaavat** **» 8**

**EU:n tekoälysäädös pakottaa
liikkeelle – compliance alkaa nyt** **» 10**

**Demo-tuotanto-kuilu
on todellinen** **» 11**

**Johtoryhmät eivät ole yksimielisiä
resurssien kohteiden priorisoinnista** **» 13**

1.

Menestyjät erottuvat nelinkertaiselle tuotolla omistajille

Boston Consulting Groupin helmikuussa 2026 julkaisema analyysi tunnistaa vain viisi prosenttia yrityksistä tulevaisuuteen rakennetuiksi (future-built).

Nämä yritykset erottuvat radikaalisti, sillä niiden kolmen vuoden kokonaistuotto osakkeenomistajille on neljä kertaa korkeampi kuin kilpailijoilla.

Mikä erottaa menestyjät? BCG tunnistaa kolme keskeistä eroa:

- **Laajempi koulutus:** Menestyjät suunnittelevat kouluttavansa yli 50 prosenttia työntekijöistään tekoälyssä. Jälkeenjääneet kouluttavat vain 20 prosenttia.
- **Johdon esimerkki:** 88 prosenttia esihenkilöistä käyttää tekoälyä päivittäin ja sisällyttää sen päätöksentekoon. Jälkeenjääneillä vastaava luku on 25 prosenttia.
- **Strateginen henkilöstösuunnittelu:** Menestyjät ennakoivat tekoälyn vaikutuksia henkilöstötarpeisiin viisi kertaa todennäköisemmin kuin muut.

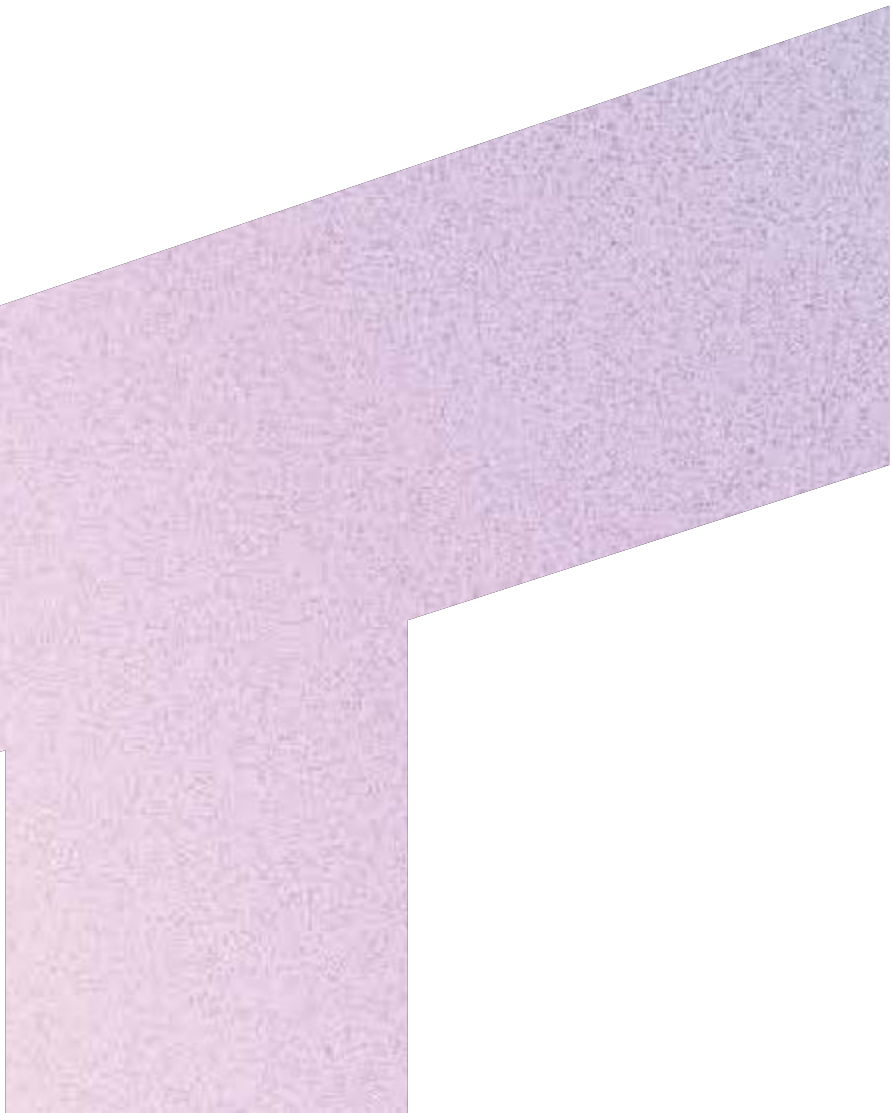
Harvard Business Review vahvistaa tämän kuusi-vaiheisella kypsyysmallillaan. Tutkimus, joka kattoi 1006 globaalia johtajaa, osoittaa, että vain 4 prosenttia yrityksistä vaiheessa 0 (mittaamattomat pilotit) saavuttaa merkittävää arvoa. Vaiheessa 5 (muodollinen raportointi) vastaava luku on 85 prosenttia.

Deloitte State of AI in the Enterprise 2026 -raportti tukee näitä havaintoja: 34 prosenttia yrityksistä on deeply transforming ja 30 prosenttia redesigning processes. Yhteensä 64 prosenttia tekee siis merkittävää muutosta, ei vain pinnallisia kokeiluja. Lisäksi 23 prosenttia on jo skaalaamassa agentic AI:ta vähintään yhdessä toiminnossa.

Pohjoismaille:

Nelinkertainen tuotto ei ole sattumaa. Se syntyy järjestelmällisestä panostuksesta ihmisiin, mittaamiseen ja strategiseen henkilöstösuunnitteluun. Benchmarkkaa yrityksesi BCG:n ja HBR:n kriteerejä vasten. Jos et täytä kaikkia, sinulla on selkeä kehityssuunnitelma.

2.

70 % arvosta tulee siitä, miten organisaatio ja ihmiset muuttuvat

Boston Consulting Groupin helmikuussa 2026 julkaisema analyysi paljastaa keskeisen havainnon: tekoälyn arvosta 10 prosenttia tulee algoritmeista, 20 prosenttia teknologiasta ja 70 prosenttia siitä, miten organisaatio ja ihmiset muuttuvat.

Tämä 10–20–70-jako on radikaali. Se tarkoittaa, että useimmat organisaatiot investoivat väärin asioihin. Ne ostavat järjestelmiä ja palkkaavat datatieteilijöitä, mutta unohtavat sen, mikä todella tuottaa arvoa: strategisen linjauksen, käyttäytymisen muutoksen, osaamisen kehittämisen ja uuden toimintamallin rakentamisen.

Deloitteen raportti vahvistaa tämän jännitteen. Kun kysyttiin suurimmasta esteestä tekoälyn integroinnille, vastaus oli selkeä: riittämätön työntekijöiden osaaminen. Ja miten yritykset vastaavat? 53 prosenttia kouluttaa laajasti työvoimaa tekoälyn perustaidoissa, mutta vain 30 prosenttia uudelleen-suunnittelee rooleja, työnkulkuja tai urapolkuja.

Tämä on ongelma. Koulutus ilman organisaatiomuutosta ei riitä. Menestyneimmät organisaatiot eivät vain opeta työntekijöille promptausta, vaan suunnittelevat uudelleen sen, miten työ tapahtuu.

Pohjoismaille:

Tarkista tekoälybudjettisi. Jos alle 70 prosenttia menee ihmisiin (koulutus, muutosjohtaminen, organisaation uudelleensuunnittelu, johtajuuden kehittäminen), panostatte väärin asioihin. BCG:n 10–20–70-malli perustuu satoihin yrityksiin. Organisaatiot, jotka investoivat ihmisiin, voittavat.

3.

ROI-ajattelu muuttuu kun portfolio korvaa yksittäiset kaavat

Gartnerin maaliskuussa 2026 julkaisema tutkimus CFO:iden tekoälystrategiasta paljastaa perustavanlaatuisen virheen: johtajat kohtelevat tekoälyä yhtenä ROI-ongelmana sen sijaan, että ymmärtäisivät sen portfoliona hyvin erilaisia panostuksia.

Gartner suosittelee jakamaan tekoälyportfolion kolmeen luokkaan: rutiiniproduktiviteetti (nopea ROI, rajattu vaikutus), kohdennetut prosessiparannukset (suurempi investointi, merkittävämpi kilpailuetu) ja transformatiiviset vedot (kalleimmat ja riskialtteimmat, mutta voivat luoda täysin uusia arvovirtoja).

HBR:n tutkimus tuo esiin toisen olennaisen havainnon: CFO:n rooli on ratkaiseva. Kun talousjohtaja johtaa tekoälyarvon todentamista, 76 prosenttia organisaatioista raportoi saavuttaneensa merkittävää arvoa. Teknologiajohtajan vetämänä luku on 53 prosenttia ja liiketoimintajohtajan vetämänä vain 32 prosenttia.

Kiinnostavaa on, että yritykset viettävät keskimäärin kuusi vuotta jumissa vaiheessa 3 (jälkiarviointi). Tämä paljastaa, että monissa organisaatioissa puuttuu järjestelmällinen tapa mitata ja raportoida tekoälyn kokonaisarvoa.

Pohjoismaille:

Älä etsi yhtä ROI-kaavaa. Rakenna portfolio-strategia, jossa nopeat tuottavuushyödyt rahoittavat pitkäjänteisempiä transformaatiopanostuksia. Varmista, että CFO on mukana arvon todentamisessa. Ei vain hyväksymässä budjetteja, vaan aktiivisesti rakentamassa mittausjärjestelmiä.

4. EU:n tekoälysäädös pakottaa liikkeelle

– compliance alkaa nyt

EU:n tekoälylaki (AI Act) on maailman ensimmäinen kattava tekoälyn sääntelykehys. Täysimääräinen soveltaminen alkaa 2. elokuuta 2026, eli viiden kuukauden kuluttua.

Kriittiset aikataulut: kielletyt käytännöt ovat olleet voimassa helmikuusta 2025 alkaen. GPAI-säännöt ovat olleet voimassa elokuusta 2025. Korkean riskin järjestelmien säännöt tulevat voimaan elokuussa 2026.

Pohjoismaat ovat perinteisesti olleet vahvoja säädösten noudattamisessa, ja tämä on nyt kilpailuetu. Yritykset, jotka aloittavat compliance-työt nyt, voivat välttää viime hetken kiireen ja rakentaa järjestelmiä, jotka eivät ainoastaan täytä minimivaatimuksia vaan myös luovat luottamusta.

Pohjoismaille:

Älä odota elokuuta 2026. Aloita nyt. Tunnista korkean riskin järjestelmät (esim. rekrytointi, luotonanto, kriittinen infrastruktuuri).

Rakenna riskienarviointiprosessit, datan laadunhallinta ja dokumentaatiojärjestelmät.

Pohjoismaisilla yrityksillä on mahdollisuus johtaa vastuullisen tekoälyn käyttöönotossa.

5. Demo-tuotanto- kuilu on todellinen

CIO Magazine raportoi tammikuussa 2026 MIT:n tutkimuksesta, jonka mukaan tekoälyhankkeiden epäonnistumisaste on korkea: 95 prosenttia generatiivisen tekoälyn yritysprojekteista ei tuota mitattavaa ROI:ta kuudessa kuukaudessa.

Syy ei ole tekoälyssä, vaan puutteellisessa datassa, infrastruktuurissa tai skaalautuvuussuunnittelussa.

Onnistumisesimerkkejä on kuitenkin olemassa.

Palo Alto Networks raportoi, että heidän IT-operaatioidensa automaatio kasvoi 12 prosentista 75 prosenttiin vuoden 2024 alusta vuoden 2025 loppuun. Tuloksena IT-operaatioiden kustannukset puolittuivat.

Ciscon AI Readiness Index paljastaa infrastruktuurihaasteen. Vain 32 prosenttia organisaatioista arvioi IT-infrastruktuurinsa täysin AI-valmiiksi, 34 prosenttia datansa valmiiksi ja 23 prosenttia hallintoprosessinsa AI-valmiiksi.

Pohjoismaille:

Älä investoi pilotteihin, jotka eivät voi skaalautua. Tarkista kolme asiaa ennen jokaista tekoälyhanketta:

1. Onko data riittävän laadukasta ja saatavilla?
2. Kykeneekö infrastruktuuri tukemaan ratkaisua tuotannossa?
3. Onko arvon mittaamiseen selkeä suunnitelma?

6. Johtoryhmät eivät ole yksimielisiä resurssien kohteiden priorisoinnista

Conference Boardin tammikuinen 2026 C-Suite Outlook Survey paljastaa, että johtoryhmät eivät ole yksimielisiä.

CFO:t priorisoivat tuoteinnovaation (45 %) tekoälyn (38 %) edelle, kun taas COO:t ja CTO:t priorisoivat tekoälyn (59 % ja 54 %) tuoteinnovaation edelle.

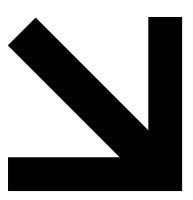
Nämä erot heijastavat strategisia valintoja resurssien kohdentamisesta. Ne edellyttävät toimitusjohtajalta aktiivista roolia tiimin yhtenäistämisessä yhteisen tekoälyinvestointiteesin ympärille.

Positiivista on, että 43 prosenttia johtajista nimeää tekoälyn ja teknologian tärkeimmäksi investointiprioriteetiksi. Sitoutuminen on olemassa, mutta haaste löytyy kohdentamisessa.

Pohjoismaille:

Älä oletta, että johtoryhmä on samalla sivulla. Järjestä erillinen keskustelu tekoälystrategiasta, jossa eri johtajat tuovat esiin prioriteettinsa, ja muodosta yhteinen investointiteesi.

Q1 2026

Yhteenveto:

- **Q1/2026 merkitsee käännekohtaa**, jossa menestyjät erottuvat selvästi. BCG:n nelinkertainen tuotto, HBR:n 85 prosentin menestysaste ja Deloitteen 64 prosentin transformation-luku kertovat saman tarinan: menestys on mahdollista, mutta se vaatii järjestelmällistä työtä.
- **Avain ei ole teknologia.** Tekoälyratkaisujen arvosta 70 prosenttia luovat ihmiset, 20 prosenttia teknologia ja 10 prosenttia algoritmit. Menestyjät investoivat ihmisiin, rakentavat mittausjärjestelmiä CFO:n johdolla ja yhtenäistävät johtoryhmän strategian.
- **Pohjoismaisilla yrityksillä on ainutlaatuinen mahdollisuus.** EU:n tekoäylaki luo selkeän sääntelykehyksen, ja Pohjoismaat ovat perinteisesti olleet vahvoja compliance-osaamisessa. Vuosi 2026 näyttää, mitkä organisaatiot ovat rakentaneet todellisen perustan.

Lähteet

- **Boston Consulting Group** (4.2.2026):
AI Transformation Is a Workforce Transformation
- **Harvard Business Review** (17.3.2026):
7 Factors That Drive Returns on AI Investments
- **Deloitte** (2026):
The State of AI in the Enterprise 2026
- **Gartner** (24.3.2026):
CFOs Need to Rethink the ROI of AI Investments
- **Conference Board** (15.1.2026):
AI and the C-Suite
- **CIO Magazine** (13.1.2026): 2026:
The Year AI ROI Gets Real
- **European Commission** (2026):
AI Act – Regulatory Framework